

Izhodišča in kriteriji za pridobitev certifikata Pešcem prijazna ustanova

1. Namen

Hoja je najbolj naraven, demokratičen, zdrav in socialno pravičen način premikanja. Ne povzroča emisij in drugih vplivov na okolje, v primerjavi z drugimi potovalnimi načini pa je prostorsko in infrastrukturno nezahtevna.

Hoja na delo je lahko učinkovit način za zagotavljanje minimalne fizične aktivnosti zaposlenih. WHO priporoča vsaj 30 minut dnevno zmerne fizične aktivnosti, ki jo lahko zagotovimo s hojo.

Za poti na delo, se v literaturi kot primerna oziroma še sprejemljiva razdalja predvideva 2 km. Sprejemljiva razdalja je odvisna od kakovosti infrastrukture, lokalne kulture glede hoje in ponudbe ostalih potovalnih načinov. Seveda v razdalji 2 km živi razmeroma majhen delež zaposlenih.

A hoja je pomemben način premikanja tudi v kombinaciji z ostalimi potovalnimi načini. Vsako potovanje z javnim potniškim prevozom predlagam ali javni potniški promet ali javni prevoz vsebuje vsaj dva segmenta, ki sta prehojena: pot od doma na začetno postajališče in pot od končnega postajališča do delovnega mesta. Pogosto te poti vsebujejo tudi segment, ki ga potniki prehodijo med prestopanjem.

Hodijo seveda tudi tisti zaposleni, ki se na delo pripeljejo z avtomobilom ali kolesom (npr. v mestih z javnimi kolesi gredo peš do postaje in od nje do službe). Ti prehodijo vsaj segment od parkirišča do delovnega mesta, pogosto pa tudi od doma do parkirišča.

Pomembni so tudi segmenti hoje, ki jih zaposleni opravijo znotraj stavbe med delovnim časom. Še posebej kadar so stavbe večnadstropne, lahko hoja po stopnicah predstavlja pomemben element dnevne fizične aktivnosti.

Certifikat je bil razvit z namenom spodbujanja zagotavljanja dobrih pogojev za hojo, na katere lahko vpliva delodajalec. Veliko vlogo pri zagotavljanju dobrih pogojev ima seveda lokalna občinska uprava, ki zagotavlja prometno infrastrukturo. Vseeno pa obstaja vrsta aktivnosti in pogojev, na katere lahko vpliva tudi delodajalec.

2. Ozadje

Certifikat je bil razvit v okviru projekta Smernice za pripravo mobilnostnih načrtov za ustanove, katerega naročnik je Ministrstvo za infrastrukturo, izvajalca sta bila ZUM Maribor d.o.o. in Urbanistični inštitut Republike Slovenije.

V okviru projektne naloge je bilo opredeljeno, da bo projekt pripravil izhodišča za podeljevanje nazivov »Pešcem prijazno podjetje/ustanova/objekt/prireditel« in »Kolesarjem prijazno podjetje/ustanova/objekt/prireditel«.

Ker projektna naloga opredeljuje razvoj certifikata za dva tipa opravljanja poti (peš in s kolesom) in štiri različne generatorje prometa (podjetja, ustanove, objekti in prireditve), smo izvajalci predvideli tri osnovne skupine certifikatov: pešcem prijazna ustanova, kolesarjem prijazen delodajalec in pešcem in kolesarjem prijazna prireditve. V prihodnje je predvidena možnost kombinacije različnih certifikatov oziroma skupnega pridobivanja več certifikatov, glede na generator prometa. Pri upravljanju certifikata je predvideno sodelovanje med Ministrstvom za infrastrukturo in Urbanističnim inštitutom Republike Slovenije, ki bosta skupaj zagotavljala kakovost certifikatov, kadre za ocenjevanje in drugo podporo.

3. Upravljanje certifikata

S certifikatom upravlja Ministrstvo za infrastrukturo v sodelovanju z Urbanističnim inštitutom Republike Slovenije. MZI skrbi za izobraževanje ocenjevalcev, pregledovanje vlog ter objavo njihovega seznama na spletni strani Slovenske platforme za trajnostno mobilnost (SPTM).

4. Ključne lastnosti certifikata

Certifikat se podeli za posamezno lokacijo ustanove. Če ima neka ustanova več lokacij, so pogoji za dostopnost med njimi različni in je zato potrebna preveritev vsake lokacije.

Pravice: Delodajalec, ki je pridobil certifikat, pridobi listino o veljavnosti certifikata. Da je nosilec, lahko oglašuje na spletni strani (logo ali pasica) ter elektronskih in tiskanih gradivih.

Vzpostavljena bo spletna stran certifikata, kjer bo objavljen seznam trenutno veljavnih certifikatov. Možna dodatna gradiva: nalepka (za na vrata)

Trajanje: Certifikat je veljaven 5 let. Po poteku mora delodajalec ponovno opraviti ocenjevanje.

Za specifične ustanove (npr. šole) bo razvit prilagojen vprašalnik, ki bo obravnaval organizacijo glede na specifične skupine uporabnikov in tipov poti. Organizacijam, ki bodo uporabljale te prilagojene vprašalnike bo podeljen certifikat s prilagojenim nazivom (npr. Pešcem prijazna šola).